Dosarul nr. 3-780/2023

2-23109213-12-3-28072023

HOTĂRÂRE
În numele Legii

03 aprilie 2025 *****

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Valeria Căinăreanu
Cu participarea:
Reprezentantul pârâtului Ina Bîtca

a examinat în ședință publică în procedură de contencios administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de ********** către Ministerul Justiției cu privire la anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022, -

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 28.10.2022, ********** a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției cu privire la anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022.

În motivarea cererii de concretizare a indicat că, prin plângerea dată solicită anularea ordinului ***** din 10.06.2022, întrucât prin emiterea acestuia se încalcă legislația în vigoare.

Menționează că, prin emiterea ordinului 150 din 10 iunie 2022, a fost discriminat și s-a emis o ilegalitate în toate penitenciarele din țară.

A indicat că, anterior a fost condamnat în baza art. 211 alin. (2) și (2) Cod penal.

Relatează că, din toată Republica Moldova doar Penitenciarul nr. 13 poate deține deținuții pe un spațiu de 3 mp, prin ce se stabilește ilegalitatea între deținuți.

La fel, a indicat că ordinul contravine prevederilor art. 16 din Constituție.

Totodată, a indicat că a fost deținut sub ordinul indicat supra 8 luni, prin ce i-au fost încălcate drepturile la condiții umane. Prin ordinul dat, condițiile de detenție au devenit și mai inumane și degradante.

Solicită partea reclamantă **********:

- anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022.

La 25.03.2024, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, din partea pârâtului Ministerul Justiției, a parvenit referința pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care autoritatea şi-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În motivarea referinței pârâtul menționează că, Ordinul ***** din 10 iunie 2022 la care face referire reclamantul, a fost abrogat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 41 din 9 februarie 2023, privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție peniteciară.

Astfel, potrivit prevederilor art. 65 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, „Abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sînt scoase din vigoare prevederile actului normativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale de reglementare legală."

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 74 alin. (1) lit. a), acțiunea actului normativ a încetat prin abrogare. Astfel, considerăm inoportun examinarea acțiunii de control normativ a unui act normativ abrogat luînd în considerație și atribuțiile instanței la adoptarea unei hotărîri în temeiul art. 224 alin. (1) lit. e) care prevede că "în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul."

Indică că, inadmisibilitatea acțiunii promovate de către reclamant, după cum a indicat mai sus, din materialele cauzei rezultă că obiectul prezentei spețe în contencios administrativ îl formează controlul normativ al ordinului Ministerului Justiției ***** din 10 iunie 2022, privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție.

Prin urmare, consideră că testului de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ urmează a fi supusă și acțiunea de control normativ, inclusiv prin verificarea revendicării unui drept propriu vătămat și una din formele activității administrative, conform articolelor 12 și 206 alin.(1) lit.e) din Codul administrativ. Or, în esență, scopul acțiunii în control normativ constă în anularea unui act administrativ normativ, care prin acțiunea sa aduce o atingere ilegală unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

Astfel, constată că reclamantul nu a invocat și nu a motivat care drept al său recunoscut de lege, i-a fost încălcat prin activitatea administrativă a pârâtului, or, legea expres prevede regula sesizării instanței de către orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, iar dreptul vătămat reprezintă orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

În conformitate cu art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Articolul 3 din Codul administrativ stipulează că legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, inclusiv a acțiunii în control normativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității

administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

Conform articolului 206 alin.(l) lit.e) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

În corespundere cu articolul 12 din Codul administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Potrivit articolului 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 39 alin.(1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Astfel, din normele pre-citate rezultă cert că scopul acțiunii în control normativ constă în anularea unui act administrativ normativ, care prin acțiunea sa aduce o atingere ilegală unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

Sub acest aspect relevăm că prevederile articolului 207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ urmează a fi aplicată în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Din coroborarea normelor citate mai sus rezultă că revendicarea dreptului propriu este una din condițiile fundamentale pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul admisibilității.

Revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 38 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse acțiunile actio popular is.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)]. Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o actio popularis în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că

dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Studiind cererea de chemare în judecată, atestăm că pretențiile formulate de către ***** *****împotriva Ordinului Ministerului Justiției ***** din 10 iunie 2022 nu afectează personal drepturile reclamantului, or acesta nu a adus asemenea argumente, limitîndu-se a indica doar că, prevederile ordinului ce ține de norma de spațiu pentru un deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău - izolator de urmărire penală, este prevăzut de minim 3 m^2 ce vine în contradicție cu prevederile art. 225 alin. (4) Cod de executare, care prevede că norma de spațiu locativ stabilită pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2.

Mai mult ca atât, reiterează faptul că Ordinul ***** din 10 iunie 2022 a fost abrogat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 41 din 9 februrarie 2023, acțiunea actului normativ încetând de la acea dată. Menționează că, în textul Ordinul Ministerului Justiției nr. 41 din 9 februrarie 2023, privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție peniteciară a fost exclusă prevederea cu privire la norma de spațiu locativ stabilită pentru un condamnat, având în vedere faptul că această prevedere deja se conține în Codul de executare, la Secțiunea 3-a, Condițiile materiale și de trai, asistența medicală în penitenciare.

Reclamantul **********, în ședință de judecată nu s-a prezentat, fiind înștiințat despre derularea procesului. Astfel, ținând cont de faptul că părțile neprezente în ședință de judecată au fost citate despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Avocatul reclamantului Tașco Vasile, în ședință de judecată nu s-a prezentat, fiind înștiințat despre derularea procesului. Astfel, ținând cont de faptul că părțile neprezente în ședință de judecată au fost citate despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acestuia.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului Bîtca Ina, a pledat pentru respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată și inadmisibilă, din motivele de fapt și de drept indicate în referonță.

Aprecierea instanţei de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de ********** către Ministerul Justiției cu privire la anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022, este una neîntemeiată şi urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios

administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art.206 alin.(1) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că, reclamantul a respectat procedura de depunere a acțiunii, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care

instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va examina fondul acesteia.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul şi care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău. Prin urmare acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Astfel, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă.

Din materialele cauzei, instanța reține că, prin ordinul ***** din 10.07.2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție, Ministerul Justiției în temeiul art. 224 din Codul de executare nr. 443/2004, art. 11 alin. (6) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și pct.9 sbp. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, a dispus:

1. Se stabilește tipul de bază al instituțiilor penitenciare, a sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și capacitatea de deținere pentru fiecare instituție:

1) Penitenciarul nr.l - Taraclia - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnați lor majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 355 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

2) Penitenciarul nr.2 - Lipcani - penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

c) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

d) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 363 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

3) Penitenciarul nr.3 - Leova - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 366 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

4) Penitenciarul nr.4 - Cricova - penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 728 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

5) Penitenciarul nr.5 - Cahul - izolator de urmărire penală. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c)sector de tip închis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

e) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

f) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 180 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

6) Penitenciarul nr.6 - Soroca - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

7) Penitenciarul nr.7 - Rusca - penitenciar pentru femei, care corespunde penitenciarului de tip închis. Suplimentar în penitenciar se crează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

c) sector de tip deschis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector pentru minori (centru de detenție pentru minori și tineri), pentru deținerea condamnatelor de sex feminin;

e) sector pentru deținerea femeilor gravide și mamelor care au copii în vârstă de până la 3 ani.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 280 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

8) Penitenciarul nr.8 - Bender - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 279 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

9) Penitenciarul nr.9 - Pruncul - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

f) comunitate terapeutică destinată tratamentului condamnaților dependenți de droguri.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 448 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

10) Penitenciarul nr.10 - Goian - izolator de urmărire penală pentru deținerea minorilor și tinerilor cu vârsta de până la 23 ani, de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector pentru minori și tineri (centru de detenție pentru minori și tineri), pentru deținerea condamnaților de sex masculin;

b) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 164 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

Penitenciarul nr. 11 - Bălți - izolator de urmărire penală, cu capacitate de deținere de 258 de deținuți, cu respectarea normei de spațiu locativ de minim 4 m^2. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip închis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

e) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 258 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

12) Penitenciarul nr.12 - Bender-penitenciar de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 169 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

13) Penitenciarul nr.13 - Chișinău - izolator de urmărire penală. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip închis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnatelor majore de sex feminin;

f) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 816 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 3 m^2 pentru un deținut.

14) Penitenciarul nr.15 - Cricova - penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 464 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

15) Penitenciarul nr.16 - Pruncul - spital penitenciar. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin, angajați la deservirea gospodărească a penitenciarului;

b) sector pentru deținerea femeilor gravide și mamelor care au copii în vârstă de până la 3 ani.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 256 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

16) Penitenciarul nr.17 - Rezina - penitenciar de tip închis, cu capacitate de deținere de 337 deținuți, cu respectarea normei de spațiu locativ de minim 4 m^2. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală;

b) sector de tip semiînchis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip închis pentru deținerea persoanelor, de sex masculin, condamnate la detențiune pe viață;

d) sector de tip deschis pentru deținerea condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 337 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

07) Penitenciarul nr.18 - Brănești - penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 652 locuri, cu respectarea normei de spațiu minim de 4 m^2 pentru un deținut.

2. Administrația Națională a Penitenciarelor va asigura:

1) aducerea actelor sale normative interne în concordanță cu prezentul ordin;

2) crearea în instituțiile penitenciare a condițiilor corespunzătoare regimurilor de deținere - inițial, comun și de resocializare sau înlesnit, conform tipului și sectoarelor de detenție;

3) aprobarea capacității de deținere pentru fiecare sector de detenție din instituțiile penitenciare.

3. Se abrogă:

a) Ordinul ministrului justiției nr. 1159/2017 cu privire la aprobarea numărului maxim de persoane admise pentru deținere în penitenciare;

b) Ordinul ministrului justiției nr. 339/2018 privind stabilirea tipurilor de penitenciare și sectoarelor de detenție create în cadrul acestora.

Controlul asupra executării prezentului ordin se atribuie directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Prin ordinul nr. 41 din 09.02.2023 cu privire la stabilirea tipurilor de instituții penitenciare, sectoarelor de detenție din cadrul acestora și a capacității de cazare pentru fiecare instituție penitenciară, Ministerul Justiției în temeiul art. 224 din Codul de executare nr. 443/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), art. 11 alin. (6) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48-57, art. 124) și pct. 9, sbp. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Ministerului Justiţiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 335-339, art. 824), a dispus:

1. Se stabilește tipul de bază al instituțiilor penitenciare, sectoarele de detenție din cadrul acestora și capacitatea de cazare pentru fiecare instituție penitenciară:

1) Penitenciarul nr. 1 – Taraclia – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea totală a penitenciarului constituie 355 de locuri.

2) Penitenciarul nr. 2 – Lipcani – penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

c) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

d) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 363 de locuri.

3) Penitenciarul nr. 3 – Leova – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 366 de locuri.

4) Penitenciarul nr. 4 – Cricova – penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 728 de locuri.

5) Penitenciarul nr. 5 – Cahul – izolator de urmărire penală. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

d) sector de tip închis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

e) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

f) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

g) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

h) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea penitenciarului constituie 180 de locuri.

6) Penitenciarul nr. 6 – Soroca – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 753 de locuri.

7) Penitenciarul nr. 7 – Rusca – penitenciar de tip închis pentru femei, pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore sau minore de sex feminin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector pentru minori (centru de detenție pentru minori și tineri), pentru detenția condamnatelor minore de sex feminin;

e) sector pentru detenția femeilor gravide și mamelor care au copii în vârstă de până la 3 ani;

f) sector de tip închis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințate cu răzbunarea;

g) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințate cu răzbunarea.

Capacitatea penitenciarului constituie 280 de locuri.

8) Penitenciarul nr. 8 – Bender – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 279 de locuri.

9) Penitenciarul nr. 9 – Pruncul – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

d) comunitate terapeutică destinată tratamentului condamnaților dependenți de droguri.

Capacitatea penitenciarului constituie 448 de locuri.

10) Penitenciarul nr. 10 – Goian – izolator de urmărire penală pentru minori și tineri cu vârsta de până la 23 ani, de sex masculin. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector pentru detenția condamnaților minori și tineri de sex masculin (centru de detenție pentru minori și tineri);

b) sector de tip închis pentru detenția condamnaților tineri de sex masculin;

c) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților tineri de sex masculin;

d) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților tineri de sex masculin;

c) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea penitenciarului constituie 164 de locuri.

11) Penitenciarul nr. 11 – Bălți – izolator de urmărire penală. Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip închis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

e) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea;

f) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințați cu răzbunarea; g) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea penitenciarului constituie 258 de locuri.

12) Penitenciarul nr. 12 – Bender – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Suplimentar, în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 169 de locuri.

13) Penitenciarul nr. 13 – Chișinău – izolator de urmărire penală.

Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip închis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnatelor majore de sex feminin;

d) sector de deservire gospodărească.

Capacitatea penitenciarului constituie 570 de locuri.

14) Penitenciarul nr. 15 – Cricova – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Suplimentar, în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 464 de locuri.

15) Penitenciarul nr. 16 – Pruncul – spital penitenciar.

Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin, angajați la deservirea gospodărească a penitenciarului;

b) sector pentru detenția femeilor gravide și mamelor care au copii în vârstă de până la 3 ani.

Capacitatea penitenciarului constituie 256 de locuri.

16) Penitenciarul nr. 17 – Rezina – penitenciar de tip închis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Suplimentar, în penitenciar se creează:

a) sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin;

b) sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

c) sector de tip deschis pentru detenția condamnaților majori de sex masculin;

d) sector de tip închis pentru detenția persoanelor de sex masculin condamnate la detențiune pe viață;

e) sector de tip închis pentru detenția persoanelor de sex masculin, condamnate la detențiune pe viață, care în virtutea funcțiilor ocupate anterior pot fi amenințate cu răzbunarea.

Capacitatea penitenciarului constituie 337 de locuri.

17) Penitenciarul nr. 18 – Brănești – penitenciar de tip semiînchis, pentru detenția condamnaților majori de sex masculin.

Suplimentar, în penitenciar se creează sector izolator de urmărire penală pentru detenția persoanelor majore de sex masculin.

Capacitatea penitenciarului constituie 652 de locuri.

2. Administrația Națională a Penitenciarelor:

1) va aduce actele sale interne în concordanță cu prezentul ordin;

2) va crea în instituțiile penitenciare condiții corespunzătoare regimurilor de detenție – inițial, comun și de resocializare sau înlesnit, conform tipului instituției penitenciare și sectoarelor de detenție;

3) va aproba capacitatea de cazare pentru fiecare sector de detenție din instituțiile penitenciare.

3. Ordinul ministrului justiției nr. 150/2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție create în cadrul acestora și a capacității de deținere pentru fiecare instituție, se abrogă.

Conform art. 224 Cod de executare,

Numărul maxim de condamnaţi admis pentru deţinere în penitenciar în regimuri separate se stabileşte de către ministrul justiţiei. La luarea deciziei, se ţine seama de condiţiile de menţinere a regimului existente în penitenciar.

Conform art. 225 Cod de executare,

(1) Reamenajarea spaţiilor de deţinere existente şi construirea spaţiilor de deţinere noi se fac cu respectarea prevederilor legislaţiei naţionale şi a standardelor internaţionale în domeniu.

(2) Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun.

(3) Camerele de cazare şi celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural şi de instalaţiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător.

(4) Norma de spaţiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2.

(5) Condiţiile de cazare în spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare stabilite de Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale.

(6) În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depăşită, şeful instituţiei are obligaţia de a informa directorul al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor stabileşte dacă transferul se impune, precizînd penitenciarele în care vor fi transferate persoanele condamnate cu respectarea cerinţelor prevăzute de prezentul cod.

În speță, obiectul contenciosului administrativ în prezenta cauză îl constituie verificarea legalității Ordinului Ministerului Justiției ***** din 10 iunie 2022 privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenție și capacității de deținere pentru fiecare instituție penitenciară.

Cu titlu preliminar instanța de judectă remarcă că, Ordinul nr.150 din 10 iunie 2022 are caracter de act normativ intern, adoptat în scop de organizare și gestionare a spațiilor în cadrul sistemului penitenciar, în baza rapoartelor ANP privind supraîncărcarea Penitenciarului nr. 13. Astfel, actul nu vizează direct persoanele private de libertate, ci oferă un cadru orientativ pentru repartizarea acestora.

Instanța atestă că, reclamantul ********** a contestat Ordinul Ministerului Justiției ***** din 10 iunie 2022, invocând caracterul său discriminatoriu și ilegal, în special în privința normei de spațiu de 3 m² per deținut prevăzută pentru Penitenciarul nr. 13 Chișinău, comparativ cu norma de 4 m² aplicabilă celorlalte penitenciare. Reclamantul a susținut că a fost deținut timp de 8 luni sub incidența acestui ordin, perioadă în care i-au fost încălcate drepturile la condiții umane de detenție.

Instanța reține că, Ordinul ***** din 10 iunie 2022 a fost emis de Ministerul Justiției în temeiul art. 224 din Codul de executare, art. 11 alin. (6) din Legea nr. 300 din 21.12.2017 cu privire la sistemul administraţiei penitenciare și pct. 9 sbp. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Ministerului Justiţiei, Anexa nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017.

Instanța constată că, actul normativ a instituit o derogare de la norma legală. Totuși, în ordinea ierarhiei actelor juridice, conform art. 3 alin. (3) și art. 20 din Legea nr. 100 din 22.12.2017, actele normative cu forță juridică inferioară care contravin legii devin inaplicabile de drept „ope legis”, fără a mai fi necesară o intervenție formală de anulare.

Mai mult decât atât, Ministerul Justiției, în calitate de autor al actului normativ contestat, a remediat această neconformitate prin abrogarea Ordinului 150 din 10 iunie

2022 și adoptarea Ordinului 41 din 09.02.2023, care elimină prevederea de 3 m² pentru Penitenciarul nr. 13, uniformizând regimul juridic cu dispozițiile Codului de executare.

Subsecvent, instanța reține că neconcordanța semnalată a fost soluționată de autoritatea publică, iar cadrul normativ actual respectă prevederile legale. Subsecvent, controlul de legalitate solicitat de reclamant nu mai are obiect, întrucât actul cu pretins caracter ilegal a fost înlăturat din ordinea juridică.

Instanța subliniază că, sarcina reclamantului este de a proba nu doar caracterul ilegal al actului normativ, ci și faptul că acesta i-a fost aplicat într-un mod care i-a cauzat o vătămare concretă, directă și actuală. Potrivit art. 20 Cod administrativ, vătămarea trebuie să se concretizeze într-un drept subiectiv ori într-un interes legitim propriu încălcat.

În speță, nu s-a administrat nicio probă care să demonstreze că, în perioada invocată, a existat un act administrativ individual emis în baza Ordinului 150 din 10 iunie 2022 prin care s-a dispus detenția reclamantului în condiții care să reflecte expres aplicarea normei de 3 m².

Suplimentar, instanța atestă că, Ordinul ***** din 10 iunie 2022 are caracter de act normativ intern, adoptat în scop de organizare și gestionare a spațiilor în cadrul sistemului penitenciar, în baza rapoartelor ANP privind supraîncărcarea Penitenciarului nr. 13. Astfel, actul nu vizează direct persoanele private de libertate, ci oferă un cadru orientativ pentru repartizarea acestora.

Astfel, instanța constată că Ordinul 150 din 10 iunie 2022 nu a produs efecte juridice individuale directe față de reclamant, ci a avut un caracter general, fără aplicabilitate particularizată. Mai mult, în lipsa unui act administrativ concret, nu se poate reține o vătămare individuală care să justifice acțiunea în cauză.

Totodată, reclamantul a afirmat că regimul de detenție impus în perioada aplicării Ordinului ***** din 10 iunie 2022 i-ar fi cauzat un prejudiciu fizic și moral. Or, pentru astfel de pretinse încălcări, legea pune la dispoziția persoanelor interesate o cale procesuală distinctă, respectiv acțiunea în răspundere delictuală a statului pentru condițiile de detenție.

Subsecvent, chiar presupunând că drepturile reclamantului au fost afectate printr-o normă sublegală, remediul procedural adecvat nu este controlul normativ în contencios administrativ, ci o acțiune în despăgubiri sau în constatarea condițiilor inumane de detenție, introdusă pe calea dreptului comun.

Celelalte argumente invocate de partea reclamantă nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru anularea actului administrativ contestat şi urmează a fi respinse.

În acest context, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și normele legale citate supra, instanța de contencios administrativ constată că, acțiunile pârâtului sunt întemeiate, or, poziția reclamantului expusă în cererea de chemare în judecată, este una nefondată, care se bazează pe interpretarea eronată a normelor de drept material și pe argumente neprobate.

Astfel, analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei şi materialul probatoriu administrat, instanța conchide că, nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actului administrativ de către Ministerul Justiției.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a) - e).

În conformitate cu prevederile art. art. 232, 224 - 226 din Codul administrativ, instanța de judecată, -

H o t ă r ă ș t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de ********** către Ministerul Justiției cu privire la anularea ordinului ***** din 10 iunie 2022 - se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru). Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor Sîrbu**